

Jon Paulien

PAVLOVY LISTY TESALONICKÝM

Církev ve světle druhého příchodu
Ježíše Krista

OBSAH

Osnova listů apoštola Pavla do Tesaloniky	9
První list do Tesaloniky	9
Druhý list do Tesaloniky	10
1. Evangelium přichází do Tesaloniky	11
Živý Bůh	11
Můžeme Bibli důvěřovat?	14
Principy misijní práce	19
Boží plány pro náš život jsou ty nejlepší	20
2. Budování vztahů	23
Stesk po přátelích z Tesaloniky	26
Fáze růstu přátelství	27
3. Jak se můžeme přiblížit k lidem	33
Jak se Pavel uměl přiblížit k lidem	37
4. Pozdrav a díkůvzdání (1Te 1,1–10)	45
Modlitba díkůvzdání a budování vztahů	51
Fáze duchovního rozvoje	53
5. Příklad apoštolů (1Te 2,1–12)	57
Cesta k opravdovosti	66

6. Opravdoví přátelé (1Te 2,13–3,13)	71
7. Praktické rady pro křesťanský život (1Te 4,1–12)	85
Boj s přitažlivostí	91
8. Mrtví v Kristu (1Te 4,13–18)	99
Pozadí problému	101
Mylná chápání textu	107
9. Poslední události (1Te 5,1–11)	109
10. Život v církvi (1Te 5,12–27)	121
11. Zaslíbení pronásledovaným (2Te 1,1–12)	133
12. Antikrist (2Te 2,1–12)	145
13. Věrná církev (2Te 2,13–3,18)	157

OSNOVA LISTŮ APOŠTOLA PAVLA DO TESALONIKY

PRVNÍ LIST DO TESALONIKY

(A) 1Te 1,1–5	Pozdravy a díkyvdání
(B) 1Te 1,6–3,13	Důvody k díkyvdání
(a) 1Te 1,6–10	Příklad místního sboru
(b) 1Te 2,1–12	Apoštolský příklad
(c) 1Te 2,13–16	Příklad církve v Judsku
(d) 1Te 2,17–3,10	Pavlova touha po opětovném setkání
1Te 2,17–20	Předchozí snaha o návštěvu
1Te 3,1–5	Timoteova návštěva v Tesalonice
1Te 3,6–10	Výsledek Timoteovy návštěvy
(e) 1Te 3,11–13	Přechod a prosba o požehnání
(C) 1Te 4,1–5,22	Výzvy a napomenutí
(a) 1Te 4,1–8	Etika manželského života
(b) 1Te 4,9–12	Etika života ve společnosti
(c) 1Te 4,13–18	Mrtví v Kristu
(d) 1Te 5,1–11	Doba konce
(e) 1Te 5,12–22	Vztahy v církvi
(D) 1Te 5,23–28	Závěrečná požehnání

DRUHÝ LIST DO TESALONIKY

(A) 2Te 1	Pozdravy a díkyvdání
(a) 2Te 1,1.2	Odesílatel a adresáti
(b) 2Te 1,3–12	Díkyvdání
(B) 2Te 2,1–12	Události doby konce
(C) 2Te 2,13–3,5	Povzbuzení k vytrvalosti
(D) 2Te 3,6–15	Výzvy a napomenutí
(a) 2Te 3,6–10	Jak jednat s neukázněnými
(b) 2Te 3,11–13	Slova neukázněným
(c) 2Te 3,14.15	Vyloučení neposlušných
(E) 2Te 3,16–18	Závěrečná požehnání

4. POZDRAV A DÍKŮVZDÁNÍ (1Te 1,1–10)

Od této kapitoly dále budeme v úvodu vždy uvádět text biblické pasáže, jíž se bude kapitola věnovat. Překlad bude můj vlastní³ a bude graficky rozdělen tak, aby z něj byla co nejlépe patrná jeho struktura a vztahy mezi jednotlivými slovy. Tam, kde to bude důležité, zdůrazním hlavní sloveso a jeho podmět podtržením. V případě výrazných vět vedlejších, začínajících v řeckém textu participiemi⁴, budou tato participia naznačena kurzivou. Pro čtenáře bude přínosem, když v každé kapitole nejprve prozkoumá samotný biblický text (ať v uvedeném překladu, nebo i v jiných) a teprve poté se bude věnovat následujícímu komentáři.

1Te 1,1–5

¹Pavel, Silvanus a Timoteus
církvě Tesaloničanů

³ V českém textu budeme vycházet z Českého studijního překladu, který je svým stylem nejbližší autorovu způsobu překladu biblického textu.

⁴ V české gramatice nemají participia přesný ekvivalent, proto je musíme z řečtiny často překládat přechodníkem, příslušným slovesným adjektivem (přídavným jménem) nebo několikaslovným opisem.

v Bohu Otci a
Pánu Ježíši Kristu:

Milost vám

a pokoj.

²Stále vzdáváme díky Bohu

za vás za všechny,

když se o vás zmiňujeme na svých modlitbách,
a neustále

³*máme na paměti* váš

skutek víry a

vaši námahu lásky a

vytrvalost naděje

našeho Pána Ježíše Krista

před naším Bohem a Otcem.

⁴*Víme,*

bratři Bohem milovaní,

o vašem vyvolení,

⁵neboť

naše evangelium k vám nepřišlo

jen ve slovu,

ale i

v moci a

v Duchu Svatém a

v plné přesvědčivosti;

vždyť

sami víte,

jací jsme byli mezi vámi

kvůli vám.

Pavel (primární autor dopisu; viz 1Te 2,18; 3,5; 5,27) začíná svůj první dopis obvyklým úvodním pozdravem. Pokud budeme vycházet z předpokladu, že Matoušovo evangelium bylo sepsáno až po dopisech do Tesaloniky, pak by tento vstupní pozdrav

představoval nejstarší písemné použití slova „církve“ v Novém zákoně. Církev je společenstvím těch, kdo jsou „v“ Bohu Otci a Pánu Ježíši Kristu. Není zcela jasné, zda předložka „v“ vyjadřuje původ (Bůh a Ježíš vytvořili církev) nebo lokalizaci (církve je všude tam, kde jsou lidé ve vztahu k Bohu a k Ježíši).

Po pozdravu představuje Pavel svou modlitbu za církev. Celá pasáž zahrnující verše 2–5 je v řeckém textu jedním dlouhým souvětím. Hlavní frází tohoto souvětí jsou slova: „vzdáváme díky“. Zbytek věty pak popisuje jak a proč Pavel a jeho spolupracovníci Bohu vzdávají díky. Modlitba není nikdy úplná, pokud není spojena s díkůvzdáním. Ve verších 3–5 jsou Pavlovy důvody k vděčnosti uvedeny výrazy „máme na paměti“, „víme“ a „neboť“. Verše 6–10 pak dále rozvíjejí to, co Pavel říká v 5. verši.

Pavel se svými spolupracovníky děkuje za jasné projevy toho, že tesaloničtí křesťané jsou skutečně věrní Bohu. Zmiňuje zde jejich víru, lásku a naději. Pro Pavla nejde o něco teoretického, ale velmi praktického. Důkazem jejich víry jsou jejich skutky. Důkazem jejich lásky je jejich práce a námaha. A jejich naděje se zřetelně projevuje ve vytrvalé trpělivosti, která jim ve světle krásné budoucnosti dodává sílu k životu v obtížných podmínkách.

Ve verši 5 se objevuje zajímavá slovní hříčka, která se jen obtížně překládá do jiných jazyků. Sloveso, které hned v prvním řádku vyjadřujeme českým slovesem „(ne)přišlo“, není obvyklým výrazem, kterým se běžně překládá slovo „přijít“. Jde o stejné sloveso, kterým Pavel v závěru téhož verše popíše to, že se kvůli Tesalonickým někým stal („kým jsme mezi vámi byli“). Vyjadřuje tak myšlenku procesu, „stávání se“. Pavel jim nenabídl statické „konzervované“ evangelium, ale zvěst, která se „stala“ v kontextu Tesaloniky něčím živým. Jak kazatel, tak jeho posluchači prošli v Tesalonice určitou proměnou. Když Pavel a jeho spolupracovníci přišli z Filip do Tesaloniky, měli